

Λίνα Βεντούρα
Καθηγήτρια
Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

e-mail: ventura@uop.gr

Τηλέφωνο γραφείου: 27410-74353

Ώρες υποδοχής φοιτητών:
Δευτέρα 10-11.30 π.μ.
Τετάρτη 10-11.30 π.μ.

ΣΠΟΥΔΕΣ

1977-1982: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

1984-1985: Diplôme en Sociologie. Faculté des Sciences Economiques, Politiques et Sociales. Université Catholique de Louvain.

1986-1987: Diplôme d'Etudes Approfondies d'Histoire du monde byzantin et post-byzantin. Faculté des Sciences Economiques, Sciences Humaines, Sciences Juridiques et Politiques. Université de Paris I, Panthéon, Sorbonne.

1987-1990: Doctorat en Histoire de l'Université de Paris I, Panthéon, Sorbonne. Faculté des Sciences Economiques, Sciences Humaines, Sciences Juridiques et Politiques. Université de Paris I, Panthéon, Sorbonne.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΥΠΟΤΡΟΦΙΑ

1/12/2000-31/1/2001: **Επισκέπτρια Ερευνήτρια** με υποτροφία Stanley J. Seeger (Committee on Hellenic Studies) στο Πανεπιστήμιο Princeton (ΗΠΑ).

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1. 1987-1989: Επιστημονική υπεύθυνη έρευνας με θέμα *Μεταμορφώσεις της ιστορίας: τα εγχειρίδια ιστορίας του γυμνασίου κατά το μεσοπόλεμο*. Η έρευνα εκπονήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος μελετών του Ιστορικού Αρχείου Ελληνικής Νεολαίας και χρηματοδοτήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς

2. 1991-1992: Συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα με αντικείμενο τον εντοπισμό και τη βιβλιογράφηση των ελληνικών σχολικών εγχειριδίων του 19ου και 20ού αιώνα. Χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή Ερευνών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

3. 1993-1994: Συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αθηνών

με θέμα *Αναπαραστάσεις του εθνικού εαυτού και του εθνικού άλλου στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα*. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Ομάδα για τη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση (Ανθρώπινο Δυναμικό, Εκπαίδευση, Κατάρτιση και Νεότητα) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. 1994-1995: Συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αθηνών με θέμα την *Εικόνα της Ευρώπης στα ελληνικά σχολικά εγχειρίδια*. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας.

5. 1996-1997: Επιστημονική υπεύθυνη ερευνητικού προγράμματος με αντικείμενο την *Ιστορία της ελληνικής μετανάστευσης στο Βέλγιο κατά τον 20ό αιώνα*. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από την Επιτροπή Ερευνών του ΔΠΘ.

6. 1997-1998: Συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα του Ινστιτούτου Μεσογειακών Σπουδών με θέμα *Η πόλη στους νεότερους χρόνους*.

7. 1997-1999: Συμμετοχή στο *Πρόγραμμα εκπαίδευσης μουσουλμανοπαίδων του ΥΠΕΠΘ*, το οποίο ανατέθηκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το Β' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

8. 2002-2004: Συμμετοχή ως ειδική ερευνήτρια για την Ελλάδα σε ερευνητικό πρόγραμμα με στόχο τη διαμόρφωση εναλλακτικού διδακτικού υλικού για καθηγητές ιστορίας. Το πρόγραμμα εκπονήθηκε με χρηματοδότηση του Κέντρου για τη Δημοκρατία και τη Συμφιλίωση στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.

9. 2003-2004: Συμμετοχή ως ειδική ερευνήτρια σε πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ (Γ' ΚΠΣ) με στόχο την παραγωγή εκπαιδευτικών οδηγών για τα Κέντρα Επιμόρφωσης Ενηλίκων.

10. Φεβρουάριος-Μάρτιος 2008: Επιστημονική υπεύθυνη ερευνητικού προγράμματος με θέμα *Η Μετανάστευση από τη Λακωνία στις ΗΠΑ και οι επιπτώσεις της στην τοπική κοινωνία*. Η έρευνα χρηματοδοτήθηκε από το Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς.

11. Ιανουάριος-Απρίλιος 2010: Συμμετοχή σε πρόγραμμα μελέτης σκοπιμότητας για τη συγκρότηση εθνικού ερευνητικού δικτύου και τη συμμετοχή του στην ανάπτυξη και την αξιοποίηση της Ευρωπαϊκής Ερευνητικής Υποδομής CESSDA_RI. Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από τη ΓΓΕΤ.

12. Νοέμβριος 2010-άνοιξη 2012. Συμμετοχή ως ειδική ερευνήτρια για την Ελλάδα στην έρευνα με θέμα *Μελέτη του κοινωνικού αντίκτυπου της διεθνούς και εσωτερικής μετανάστευσης στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη* που διεξάγεται υπό την αιγίδα της Gesellschaft für Versicherungswissenschaft und -gestaltung e.V. (GVG). Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG Employment, Social Affairs and Equal Opportunities).

13. Μάρτιος-Ιούνιος 2012: Συμμετοχή ως ειδική ερευνήτρια στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού σε «*πρόγραμμα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας και ιστορίας σε γονείς μετανάστες*» του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ένταξης. Επιστημονική Υπεύθυνη της ομάδας που ανέλαβε το σχεδιασμό και τη συγγραφή εκπαιδευτικού

υλικού για τη διδασκαλία της ιστορίας σε γονείς μετανάστες.

14. Αύγουστος 2012-Ιούλιος 2015: Κύρια Ερευνήτρια και Επιστημονική Υπεύθυνη σε Ερευνητικό Πρόγραμμα διάρκειας 36 μηνών με θέμα «*Διαχείριση της Μετανάστευσης και Διεθνείς Οργανισμοί: Ιστορία της ίδρυσης του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης*». Το πρόγραμμα που εγκρίθηκε στο πλαίσιο της Δράσης «**ΑΡΙΣΤΕΙΑ**», συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και Εθνικούς Πόρους (Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»).

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

α. Μονογραφίες

1. *Μετανάστευση και έθνος: μετασχηματισμοί στις συλλογικότητες και τις κοινωνικές θέσεις*, Αθήνα, ΕΜΝΕ, 1994, 109 σελ.

2. *Έλληνες μετανάστες στο Βέλγιο*, Αθήνα, Νεφέλη, 1999, 342 σελ.

β. Επιστημονική Επιμέλεια Αφιερωμάτων / Βιβλίων

1. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή (σε συνεργασία με τη Σ. Τρουμπέτα) σε ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού *Σύγχρονα Θέματα* 92, 2006, με θέμα *Σύγχρονες θεωρήσεις του μεταναστευτικού φαινομένου*.

2. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή (σε συνεργασία με τον Ε. Παπαταξιάρχη) σε ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού *Σύγχρονα Θέματα* 107, 2009, με θέμα *Η πρόκληση της μετανάστευσης*.

3. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή στην ελληνική μετάφραση του βιβλίου του St. Dufoix, *Η Διασπορά*, Αθήνα, Νήσος, 2010.

4. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή στο συλλογικό τόμο με μεταφράσεις άρθρων *Μετανάστευση και κοινωνικά σύνορα. Διαδικασίες αφομοίωσης, ενσωμάτωσης ή αποκλεισμού*, Αθήνα, Νήσος, 2011.

5. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή (σε συνεργασία με τον Λ. Μπαλτσιώτη) στο συλλογικό τόμο με θέμα *Το έθνος πέραν των συνόρων: «Ομογενειακές» πολιτικές του ελληνικού κράτους* Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2013.

6. Επιστημονική επιμέλεια και εισαγωγή (σε συνεργασία με τον Μ. Κουζέλη και τον Δ. Καρύδα) σε ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού *Τοπικά* με θέμα *Σύνορα/Όρια* (υπό έκδοση).

γ. Άρθρα

Άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά

1. «Η νομοθεσία περί διδακτικών βιβλίων. Μία εστία συγκρούσεων Εκπαιδευτικού

- Δημοτικισμού και αντιμεταρρυθμιστών (1907-1937)», *Μνήμων* 14, 1992, σ. 91-114.
2. «Μετανάστευση γυναικών: γέννηση και εξέλιξη του επιστημονικού ενδιαφέροντος», *Δίλη* 6, 1993, σ. 230-240.
 3. «Les manuels scolaires dans l'état grec (1834-1937)», *Histoire de l'Education* 58, 1993, σ. 9-26 (σε συνεργασία με τη Χρ. Κουλούρη).
 4. «Research on Greek textbooks: a survey of current trends», *Paradigm* 14, 1994, σ. 25-30 (σε συνεργασία με τη Χρ. Κουλούρη).
 5. «Η διάσωση των αρχείων των αποδήμων Ελλήνων και η μελέτη της ιστορίας της μετανάστευσης», *Τα Ιστορικά* 12, 23, 1995, σ. 458-460.
 6. «Μετασχηματισμοί των ελληνικών παροικιών της Δυτικής Ευρώπης στον 20ό αιώνα: οι μετανάστες στο Βέλγιο», *Τα Ιστορικά* 14, 27, 1997, σ. 391-408 (σε συνεργασία με τον Β. Καραμανωλάκη).
 7. «Greek governments, political parties and emigrants in Western Europe: Struggles for control (1950-1974)», *Revue Européenne des Migrations Internationales* 17, 3, 2001, σ. 43-66.
 8. «Greek immigrants in post-war Belgium: community and identity formation processes», *Journal of the Hellenic Diaspora* 28, 1, 2002, σ. 33-72.
 9. «Συνηγορία υπέρ της σύγχρονης ιστορίας ή 'ιστορίας του παρόντος'», *Μνήμων* 24 Εόρτιος Τριακονταετίας, 2002, σ. 369-386.
 10. «Divergent routes to the study of the diaspora in post-war Greece and the USA», *Journal of the Hellenic Diaspora* 30, 1, 2004, σ. 121-142.
 11. α. «Εισαγωγή» (σε συνεργασία με τη Σ. Τρουμπέτα) στο αφιέρωμα με θέμα Σύγχρονες θεωρήσεις του μεταναστευτικού φαινομένου, *Σύγχρονα Θέματα* 92, 2006, σ. 21-22.
 - β. «Διασπορά, παγκοσμιοποίηση και συλλογικότητες», *Σύγχρονα Θέματα* 92, 2006, σ. 31-39.
 12. α. «Εισαγωγή» (σε συνεργασία με τον Ε. Παπαταξιάρχη) στο αφιέρωμα με θέμα Η πρόκληση της μετανάστευσης, *Σύγχρονα Θέματα* 107, 2009, σ. 22.
 - β. «Εθνικό κράτος και σύγχρονες μεταναστεύσεις: Πολιτικές, τάσεις, προσεγγίσεις», *Σύγχρονα Θέματα* 107, 2009, σ. 23-36.
 13. «Ο Ψυχρός Πόλεμος και η ρύθμιση των διεθνών μετακινήσεων: η δημιουργία της Διακυβερνητικής Επιτροπής Μεταναστεύσεως εξ Ευρώπης», *Μνήμων* 32, 2013, σ. 205-222 (σε συνεργασία με τη Δ. Γρούτση).
 14. α. «Εισαγωγή» (σε συνεργασία με τον Μ. Κουζέλη και τον Δ. Καρύδα) σε ειδικό αφιέρωμα του περιοδικού *Τοπικά ΙΓ'* με θέμα Σύνορα/Όρια (υπό δημοσίευση).

β. «Μετασχηματισμός της χωρικότητας των κοινωνικών σχέσεων: Από το έθνος-κράτος στην παγκοσμιοποίηση», *Τοπικά ΙΓ'*, (υπό δημοσίευση).

Κεφάλαια σε συλλογικούς τόμους/άρθρα σε πρακτικά συνεδρίων:

15. «Η διδασκαλία της εθνικής ιστορίας στη Δυτική Ευρώπη: Αναζητήσεις και προτάσεις», στο: Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων, *Σεμινάριο 17: Εθνική συνείδηση και ιστορική παιδεία*, Αθήνα 1994, σ. 118-147 (σε συνεργασία με τη Χρ. Κουλούρη).

16. «Η μεταπολεμική ελληνική μετανάστευση προς τη βορειοδυτική Ευρώπη», στο: ΥΠΕΠΘ, *Η γλωσσική εκπαίδευση των ελλήνων μεταναστών στην Ευρώπη*, Αθήνα 1997, σ. 23-26.

17. «Τα βιβλία γεωγραφίας: αντιφάσεις στο ανθρωπιστικό και εκσυγχρονιστικό μήνυμα», στο: Ά. Φραγκουδάκη, Θ. Δραγώνα (επιμ.), *«Τι είν' η πατρίδα μας;» Εθνοκεντρισμός στην εκπαίδευση*, Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 1997, σ. 401-441.

18. «Η μεταπολεμική πόλη και η εργατική μετανάστευση: Η εγκατάσταση Ελλήνων στις Βρυξέλλες» στο: EMNE, *Πρακτικά του Β' Διεθνούς Συνεδρίου: Η πόλη στους νεότερους χρόνους. Μεσογειακές και Βαλκανικές όψεις (19ος-20ός αι.)*, Αθήνα, 2000, σ. 543-555.

19. «The beginnings of Greek postwar emigration to Belgium: Networks and strategies», στο: Philhellenische Studien Band 8, Ε. Konstantinou (επιμ.), *Griechische Migration in Europa. Geschichte und Gegenwart*, Frankfurt, Peter Lang, 2000, σ. 217-226.

20. «Οι δρόμοι της μεγάλης φυγής των Ελλήνων», στο: *Η Ελλάδα που αλλάζει. Αποχαιρετώντας τον 20ό αιώνα*, Αθήνα, Ερμής, 2000, σ. 145-149.

21. «Contested histories, debatable evidence: History of the present» στο: J. Dragovic-Soso, N. Martin, W. Bracewell (επιμ.), *History of the present. Workshop on South-East European History. Belgrade 19-23 November 2001*, Λονδίνο, Centre for South-East European Studies - University College London, 2002, σ. 14-18.

22. «Έλληνες μετανάστες στο μεταπολεμικό Βέλγιο: Διαδικασίες διαμόρφωσης κοινότητας και ταυτοτήτων» στο: Μ. Δαμανάκης, Β. Καρδάσης, Θ. Μιχελιάκη, Α. Χουρδάκης (επιμ.), *Ιστορία της νεοελληνικής διασποράς. Έρευνα και διδασκαλία. Πρακτικά Συνεδρίου Ρέθυμνο 4-6 Ιουλίου 2003*, τόμ. Β', Ρέθυμνο, Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών του Πανεπιστημίου Κρήτης, 2004, σ. 63-69.

23. «Μεταπολεμικές προσεγγίσεις της ελληνικής μετανάστευσης», στο: Π. Μ. Κιτρομηλίδης, Τ. Ε. Σκλαβενίτης (επιμ.), *Δ' Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας: Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας, 1833-2002, Πρακτικά*, τόμ. Β', Αθήνα, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών – Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 2004, σ. 251-270

24. «Το 'Γράμμα απ' το Σαρλερουά' του Λάμπρου Λιαρόπουλου: Αναπαραστάσεις της ζωής των Ελλήνων ανθρακωρύχων στο Βέλγιο», στο: Φ. Τομαή-

Κωνσταντοπούλου (επιμ.), *Η μετανάστευση στον κινηματογράφο*, Αθήνα, Υπουργείο Εξωτερικών - Υπηρεσία Διπλωματικού και Ιστορικού Αρχείου - Κινηματογραφικό Αρχείο, Παπαζήσης, 2004, σ. 103-114.

25. «Εθνικισμός, ρατσισμός και μετανάστευση στη σύγχρονη Ελλάδα», στο: Μ. Παύλου, Δ. Χριστόπουλος (επιμ.), *Η Ελλάδα της μετανάστευσης. Κοινωνική συμμετοχή, δικαιώματα και ιδιότητα του πολίτη*, Αθήνα, Κριτική, 2004, σ. 174-204.

26. «Ευρώπη και μεταναστεύσεις κατά τον 20^ό αιώνα», στο: Χ. Μπάγκαβος, Δ. Παπαδοπούλου (επιμ.), *Μετανάστευση και ένταξη των μεταναστών στην ελληνική κοινωνία*, Αθήνα, Επιστημονική Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής – Gutenberg, 2006, σ. 83-126.

27. «Σουηδία», «Βέλγιο», «Κάτω Χώρες», «Ομοσπονδιακή Γερμανία», στο Ι. Κ. Χασιώτης, Ο. Κατσαρδή-Hering, Ε. Α. Αμπατζή (επιμ.), *Οι Έλληνες στη διασπορά 15^{ος}-21^{ος} αι.*, Αθήνα, Βουλή των Ελλήνων, 2006, σ. 123-125, 127-131, 131-134, 135-146.

28. «Πολιτικός λόγος, κοινωνικές επιστήμες και μετανάστευση», στο: Ξ. Κοντιάδης, Θ. Παπαθεοδώρου (επιμ.), *Η μεταρρύθμιση της μεταναστευτικής πολιτικής*, Αθήνα, Παπαζήσης, 2007, σ. 157-168.

29. «‘Deterritorialising’ the Nation: The Greek state and ‘Ecumenical Hellenism’», στο: D. Tziovas (επιμ.), *Greek diaspora and migration since 1700. Society, politics, and culture*, Surrey, Ashgate, 2009, σ. 125-140.

30. «Κράτος, έθνος και ομογένεια: 1974-2001», στο: Μ. Παύλου, Α. Σκουλαρίκη (επιμ.), *Μετανάστες και μειονότητες. Λόγος και πολιτικές*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2009, σ. 105-140.

31. Λήμμα για την εφημερίδα Πρωτοπόρος του Βελγίου, στο: Λ. Δρούλια, Γ. Κουτσοπανάγου (επιμ.), *Εγκυκλοπαίδεια του ελληνικού τύπου*, τόμ. ΙΙΙ, Αθήνα, ΕΙΕ-ΙΝΕ, 2009, σ. 582-584.

32. «Πρόλογος» στην ελληνική μετάφραση του βιβλίου: St. Dufoix, *Η Διασπορά*, Αθήνα, Νήσος, 2010, σ. 9-17.

33. «‘Etat grec et diaspora: Des ‘émigrés’ à l’ ‘Hellénisme œcuménique’», στο: St. Dufoix, C. Guerassimoff, A. de Tinguay (επιμ.), *Loin des yeux, près du cœur. Les Etats et leurs expatriés*, Παρίσι, Presses des Sciences Politiques, 2010, σ. 239-259.

34. «Πρόλογος» και «Γηγενείς/μετανάστες: Οροθέτηση και μετατόπιση κοινωνικών συνόρων», στο Λ. Βεντούρα (επιμ.), *Μετανάστευση και κοινωνικά σύνορα. Διαδικασίες αφομοίωσης, ενσωμάτωσης ή αποκλεισμού*, Αθήνα, Νήσος, 2011, σ. 9-13, 15-62.

35. «Το ‘αμερικανικό όνειρο’ στην Πελοπόννησο. Μετανάστευση και μετασχηματισμοί της τοπικής κοινωνίας», στο Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, *Η πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα: αλλαγές και*

ανατροπές, Αθήνα 2012, σ. 93-114.

36. α. «Εισαγωγή» (σε συνεργασία με τον Λ. Μπαλτσιώτη) στο: Λ. Βεντούρα, Λ. Μπαλτσιώτης (επιμ.), *Το έθνος πέραν των συνόρων: «Ομογενειακές» πολιτικές του ελληνικού κράτους*, Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2013, σ. 9-32.

β. «Από τη ‘Δύση της Ανατολής’ στην *Ανατολή της Δύσης*: Κράτος, πολιτική αποδημίας και ‘έξω Ελληνισμός’», στο: Λ. Βεντούρα, Λ. Μπαλτσιώτης, Δ. Χριστόπουλος (επιμ.), *Το έθνος πέραν των συνόρων: «Ομογενειακές» πολιτικές του ελληνικού κράτους* Αθήνα, Βιβλιόραμα, 2013, σ. 323-344.

Έκθεση Ερευνητικού Έργου

“Greece: Final Country Report” (σε συνεργασία με τους Ch. Kasimis και D. Ziomas) in European Commission, DG Employment, Social Affairs and Inclusion- GVG, *Social Impact of Emigration and Rural-Urban Migration in Central and Eastern Europe*, 2012.

http://files.gvg.org/FTZzT44CWs/Country_reports_Executive_Summaries.zip

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ / ΣΕΜΙΝΑΡΙΩΝ / ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Μάιος 1994: Μέλος της οργανωτικής επιτροπής του Ευρωπαϊκού Συμποσίου που έλαβε χώρα στους Δελφούς με θέμα *Εθνοκεντρισμός και εκπαίδευση. Πολιτισμικές διακρίσεις και εθνικό σχολικό σύστημα στη νέα Ευρώπη*. Φορέας οργάνωσης ήταν το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Οκτώβριος 2002-Απρίλιος 2003: Συμμετοχή στην Ελληνική Συμβουλευτική Επιτροπή αξιολόγησης προτάσεων για ανακοινώσεις που υποβλήθηκαν στο Διεθνές Συνέδριο της Μονάδας Μεθοδολογίας και Προγραμμάτων Εκπαίδευσης – Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών – Πανεπιστήμιο Πατρών με θέμα *Ο εκπαιδευτικός και το αναλυτικό πρόγραμμα που οργανώθηκε στην Πάτρα το Μάιο του 2003*.

Ιούλιος 2004: Οργάνωση Σεμιναρίου με θέμα *Διασπορά και δι-εθνικά δίκτυα: Νέες εννοιολογήσεις του μεταναστευτικού φαινομένου;* στο πλαίσιο των Σεμιναρίων της Ερμούπολης που πραγματοποιούνται κάθε καλοκαίρι στη Σύρο υπό την αιγίδα του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και του Επιστημονικού και Μορφωτικού Ιδρύματος Κυκλάδων.

Δεκέμβριος 2006: Συμμετοχή στην Οργανωτική Επιτροπή του Συνεδρίου με θέμα *Διεπιστημονικές προσεγγίσεις του μειονοτικού και μεταναστευτικού φαινομένου: η ελληνική συγκυρία μετά το τέλος του Ψυχρού πολέμου*, που οργανώθηκε από το Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων στην Αθήνα.

Ιούνιος 2009: Οργάνωση (σε συνεργασία με τον Μ. Κουζέλη και τον Δ. Καρύδα) του ΙΓ’ Εργαστηρίου των Τοπικών της Εταιρείας Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου με θέμα *Σύνορα/Όρια* στις Πρέσπες.

Μάιος 2011: Οργάνωση Ημερίδας με θέμα *Κοινωνικές ανισότητες και μετανάστευση:*

Μεταπτυχιακές σπουδές, έρευνα και κοινωνική πολιτική στην Κόρινθο για την προβολή της κατεύθυνσης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Κοινωνικές Διακρίσεις, Μετανάστευση, Ιδιότητα του Πολίτη του Τμήματος, σε συνεργασία με το Κέντρο Συμβουλευτικής και Πληροφόρησης Κορίνθου.

Ιούνιος 2011: Οργάνωση (σε συνεργασία με τον Λ. Μπαλτσιώτη και τον Δ. Χριστόπουλο) Επιστημονικού Εργαστηρίου στην Αθήνα με θέμα *Το έθνος πέραν των συνόρων: «Ομογενειακές» πολιτικές του ελληνικού κράτους.*

2012-2013: Οργάνωση (σε συνεργασία με τους Ντ. Βαΐου, Ε. Γαζή, Θ. Μαλούτα, Κ. Χατζημιχάλη, κ.ά) Επιστημονικού Σεμιναρίου στην Αθήνα με θέμα *Η ιστορία του κέντρου της Αθήνας.*

Ιούνιος 2013: Οργάνωση Διεθνούς Επιστημονικού Εργαστηρίου με θέμα *Transnational approaches to historical research* στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος Αριστεία.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

1. Ιούνιος 1988: «Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και η διαμόρφωση της πολιτισμικής ταυτότητας της δεύτερης γενιάς των ελλήνων μεταναστών». Ανακοίνωση στο **Συνέδριο Ομογενειακών Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας**, που οργανώθηκε στην Αθήνα από τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού.

2. Μάιος 1990: «Η διδασκαλία της ιστορίας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση κατά το Μεσοπόλεμο». **Διάλεξη** στην Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού (Αθήνα).

3. Φεβρουάριος 1993: «Identité féminine, identité culturelle et migration. Continuités et changements dans la vie et le vécu des migrantes: la coupure de l'immigration». Ανακοίνωση στο 8ο **Διεθνές Συνέδριο Προφορικής Ιστορίας** με θέμα *Memory and multiculturalism* που οργανώθηκε στη Σιένα (Ιταλία) από τη Διεθνή Εταιρεία Προφορικής Ιστορίας.

4. Μάιος 1993: «Η διδασκαλία της εθνικής ιστορίας στη Δυτική Ευρώπη: Αναζητήσεις και προτάσεις». Ανακοίνωση σε συνεργασία με τη Χρ. Κουλούρη στο **Σεμινάριο** που οργανώθηκε από την Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων στην Αθήνα με θέμα *Εθνική συνείδηση και ιστορική παιδεία.*

5. Μάιος 1993: «Contemporary reflections on the European dimension in education and the teaching of European history». Ανακοίνωση στο **Ευρωπαϊκό Συμπόσιο** με θέμα *Ο Εθνικός Άλλος και η εκπαίδευση*, που οργανώθηκε από το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών στους Δελφούς.

6. Μάιος 1994: Συμμετοχή στις ομάδες εργασίας του **Διεθνούς Συνεδρίου** που διοργάνωσε το Συμβούλιο της Ευρώπης στους Δελφούς με θέμα *Διδασκαλία της ιστορίας και ευρωπαϊκή συνείδηση.*

7. Μάιος 1994: Κοινή ανακοίνωση με τους Έ. Αβδελά, Ν. Ασκούνη, Α. Γαλανοπούλου, Θ. Δραγώνα, Χ. Ιγγλέση, Ν. Caglar, Α. Κορωναίου, Γ. Κουζέλη, Π. Στάθη, Α. Φραγκουδάκη, «Αναπαραστάσεις του εθνικού άλλου στα πλαίσια του

ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος», στο **Ευρωπαϊκό Συμπόσιο** με θέμα *Εθνοκεντρισμός και εκπαίδευση. Πολιτισμικές διακρίσεις και εθνικό σχολικό σύστημα στη νέα Ευρώπη* που οργανώθηκε στους Δελφούς από το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

8. Ιούνιος 1995: «The beginnings of Greek post-war emigration to Belgium: networks and strategies». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συμπόσιο** με θέμα *Griechische Migration in Europa: Geschichte und Gegenwart* που οργανώθηκε στη Φραγκφούρτη από το Europäische Zentrum für Wissenschaftliche, Okumenische und Kulturelle Zusammenarbeit E.V. – Griechisch-Deutsche Initiative Würzburg (βλ. άρθρο αρ. 19).

9. Μάιος 1996: «Πολιτική και μετανάστευση: η ΕΔΑ και οι Έλληνες μετανάστες στη Δυτική Ευρώπη». Ανακοίνωση στο **Συνέδριο** που οργάνωσαν τα Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας στην Αθήνα με θέμα *Αρχειακές διαθεσιμότητες και σύγχρονη κοινωνική ιστορία*.

10. Νοέμβριος 1997: «Η μεταπολεμική πόλη και η εργατική μετανάστευση: η εγκατάσταση Ελλήνων στις Βρυξέλλες». Ανακοίνωση στο Β' **Διεθνές Συνέδριο** με θέμα *Η πόλη στους νεότερους χρόνους. Μεσογειακές και Βαλκανικές όψεις (19ος-20ός αι.)*, που οργανώθηκε στην Αθήνα από την Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού και το Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών (βλ. άρθρο αρ. 18).

11. Μάιος 1999: «Κοινωνικές επιστήμες και μετανάστευση». **Διάλεξη** στο πλαίσιο σειράς ομιλιών με θέμα *Μετανάστες και μετανάστριες στην Ελλάδα*, που οργανώθηκε στα Ιωάννινα από την Εταιρεία Πολιτικού Προβληματισμού «Νίκος Πουλαντζάς».

12. Μάιος 2000: «Post-war migration: Institutions and integration or differentiation processes». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Σεμινάριο** με θέμα *Migration in the Balkans: Conflict and Integration*, που οργανώθηκε στη Θεσσαλονίκη από το Center for Democracy and Reconciliation in Southeast Europe σε συνεργασία με το Winston Foundation for World Peace.

13. Οκτώβριος 2000: «Μετανάστευση και κοινωνικές σχέσεις: η δυναμική των ανισοτήτων». **Διάλεξη** στο πλαίσιο σειράς ομιλιών με θέμα τη μετανάστευση που οργανώθηκε στον Βόλο από το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

14. Νοέμβριος 2001: «What is the history of the present. Definitions, parametres, boundaries». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Εργαστήριο** Ιστορικών που οργανώθηκε στο Βελιγράδι από το Centre for South-East European Studies (University College London) σε συνεργασία με το Βρετανικό Συμβούλιο με θέμα *Contested histories, debatable evidence. History of the present*.

15. Ιούνιος 2002: «Μετανάστευση, παλιννόστηση, διασπορά: κοινωνικές επιστήμες και ενδοευρωπαϊκή ελληνική αποδημία». Ανακοίνωση στην **Ημερίδα** με θέμα *Διαδρομές στην κοινωνική ιστορία. Επανεκτιμήσεις, διασταυρώσεις, ερωτηματικά*, που οργανώθηκε από την Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού στην Αθήνα.

16. Νοέμβριος 2002: «Μεταπολεμικές προσεγγίσεις της ελληνικής μετανάστευσης». Ανακοίνωση στο Δ' **Διεθνές Συνέδριο** Ιστορίας που οργανώθηκε στην Αθήνα από το

Κέντρο Νέου Ελληνισμού του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών με θέμα *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*.

17. Ιανουάριος 2003: «Πολυπολιτισμικές ή οικουμενικές πολιτικές». Ανακοίνωση στην **Ημερίδα** που οργάνωσε στην Αθήνα το Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων με θέμα *Μετανάστευση*.

18. Απρίλιος 2003: «Το γράμμα απ' το Σαρλερουά' του Λ. Λιαρόπουλου: αναπαράστασεις της ζωής των Ελλήνων ανθρακωρύχων στο Βέλγιο». Ανακοίνωση στην **Ημερίδα** που οργάνωσε στην Αθήνα το Κινηματογραφικό Αρχείο (Υπηρεσία Διπλωματικού και Ιστορικού Αρχείου) του Υπουργείου Εξωτερικών με θέμα *Μετανάστευση και Κινηματογράφος*.

19. Ιούλιος 2003: «Ελληνες μετανάστες στο μεταπολεμικό Βέλγιο: Διαδικασίες διαμόρφωσης κοινότητας και ταυτοτήτων». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συνέδριο** που οργανώθηκε από το Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο με θέμα *Ιστορία της νεοελληνικής διασποράς. Έρευνα και διδασκαλία*.

20. Νοέμβριος 2003: «Η συνύφανση παλαιών αντιλήψεων περί πολιτισμού και ταυτότητας με το ρατσισμό στη σημερινή Ελλάδα». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συνέδριο** που οργανώθηκε από τη Fédération Internationale des Ligues des Droits de l'Homme και την Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου στο Ναύπλιο με θέμα *Κράτος, κοινωνία και μετανάστες. Όψεις της ελληνικής, μεσογειακής και ευρωπαϊκής εμπειρίας*.

21. Ιούλιος 2004: «Διαδρομές προς τη διασπορά». Ανακοίνωση στο **Σεμινάριο** με θέμα *Διασπορά και δι-εθνικά δίκτυα: Νέες εννοιολογήσεις του μεταναστευτικού φαινομένου*, που οργανώθηκε υπό την αιγίδα του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών και του Επιστημονικού και Μορφωτικού Ιδρύματος Κυκλάδων στην Ερμούπολη της Σύρου.

22. Δεκέμβριος 2004: «National identity and diaspora: Transformations in 20th century Greece». Ανακοίνωση στο Δεύτερο **Διεθνές Συνέδριο** που οργανώθηκε στο Adrano και την Catania (Ιταλία) από το Centro Internazionale Studi Mediterranei F. Giunta (Adrano), και τη Facolta di Lettere e Filosofia, Universita di Catania με θέμα *Identita del Mediterraneo. Storia e prospettive in eta moderna e contemporanea. Omaggio a Giuseppe Giarrizzo*.

23. Δεκέμβριος 2005: «Πολιτικός λόγος, κοινωνικές επιστήμες και μετανάστευση». Ανακοίνωση στο **Συνέδριο** που οργανώθηκε από το Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο Ναύπλιο με θέμα *Νέο θεσμικό πλαίσιο και πολιτικές για τους μετανάστες* (βλ. άρθρο αρ. 28).

24. Φεβρουάριος 2006: «Στρατηγικές ένταξης της δεύτερης γενιάς μεταναστών». Παρέμβαση στην **Ημερίδα** που οργανώθηκε από το ΕΜΜΕΔΙΑ - Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης – Πανεπιστήμιο Αθηνών με θέμα *Η δεύτερη γενιά. Προβληματισμοί για την ένταξη των μεταναστών στη χώρα μας*.

25. Μάρτιος 2006: «Οι 'ξένοι εργάτες' μετατρέπονται σε 'πολίτες της ΕΕ'»:

Έλληνες μετανάστες στις Βρυξέλλες». **Διάλεξη** στο πλαίσιο κύκλου ομιλιών με θέμα *Δρομολόγια και χώρες υποδοχής της ελληνικής διασποράς, 19^{ος}-20ός αιώνας*, που οργανώθηκε από το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών στην Αθήνα.

26. Απρίλιος 2006: «Διασπορά: Αναγνώσεις του φαινομένου, χρήσεις του όρου». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συμπόσιο** που οργανώθηκε από το Α.Π.Θ. και το Université de Paris I, Panthéon, Sorbonne στη Θεσσαλονίκη με θέμα *Διασπορά. Ανταλλαγές και διαπολιτισμικότητα*.

27. Νοέμβριος 2006: «Etat grec et diaspora». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συμπόσιο** που οργανώθηκε από το Centre d'Etudes et de Recherches Internationales του Institut des Sciences Politiques στο Παρίσι με θέμα *Loïn des yeux près du cœur : Les transformations des politiques des Etats envers leurs populations expatriées*.

28. Δεκέμβριος 2006: «Η ομογένεια και το έθνος». Ανακοίνωση στο **Συνέδριο** με θέμα *Διεπιστημονικές προσεγγίσεις του μειονοτικού και μεταναστευτικού φαινομένου: η ελληνική συγκυρία μετά το τέλος του Ψυχρού Πολέμου*, που οργάνωσε το Κέντρο Ερευνών Μειονοτικών Ομάδων στην Αθήνα τον Δεκέμβριο του 2006.

29. Ιούνιος 2007: «The Greek state and Greeks abroad (1974-2001): From 'emigrants' to 'diaspora' and 'worldwide Hellenism'». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συνέδριο** με θέμα *Diaspora and migration. Otherness, identity and movement in and out of Greece*, που οργανώθηκε στο Μέρμινγκαμ από το Centre for Byzantine, Ottoman and Modern Greek Studies, University of Birmingham.

30. Νοέμβριος 2007: «Ομογένεια και πολιτική του ελληνικού κράτους: αποεδαφοποίηση των ορίων του έθνους». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Επιστημονικό Συμπόσιο** με θέμα *Αναθεωρήσεις του πολιτικού. Ανθρωπολογική και ιστορική έρευνα στην ελληνική κοινωνία*, που οργανώθηκε από το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Μυτιλήνη.

31. Ιούνιος 2008: «Μετανάστες από τη Λακωνία στις ΗΠΑ: Δύο κόσμοι συνομιλούν». **Διάλεξη** στο Μουσείο Ελιάς και Ελληνικού Λαδιού στη Σπάρτη.

32. Απρίλιος 2009: «Το πλαίσιο ανάλυσης του trafficking». Εισήγηση στην **Ημερίδα** με θέμα *Εναισθητοποίηση των νέων για το φαινόμενο της εμπορίας ανθρώπων*, που οργανώθηκε από τον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης και το Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής στην Κόρινθο.

33. Ιούνιος 2009: «Σύνορα/Ορια». Ανακοίνωση στο ΙΓ' **Εργαστήριο** των Τοπικών της Εταιρείας Μελέτης των Επιστημών του Ανθρώπου με θέμα *Σύνορα/Ορια στις Πρέσπες*.

34. Δεκέμβριος 2009: «Το «αμερικανικό όνειρο» στην Πελοπόννησο. Μετανάστευση και μετασχηματισμοί της τοπικής κοινωνίας». Ανακοίνωση στο **Επιστημονικό Συμπόσιο** με θέμα *Η πρώτη δεκαετία του 20ού αιώνα: αλλαγές και ανατροπές*, που οργανώθηκε από την Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας στην Αθήνα.

35. Μάιος 2010: «Διεθνείς μεταναστεύσεις (20ός-21^{ος} αιώνας): Από το έθνος-κράτος προς υπερεθνικές ρυθμίσεις και αναγνώσεις». Ανακοίνωση στο **Συνέδριο** με θέμα *Μετανάστευση και μεταναστευτική πολιτική*, που οργάνωσαν στην Αθήνα η Επιστημονική Εταιρεία Κοινωνικής Πολιτικής και το Εργαστήριο Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Αθηνών.

36. Νοέμβριος 2010: «Past attempts of international ‘migration management’: The establishment of the ICEM». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συνέδριο** με θέμα *Disciplining Global Movements. Migration Management and its Discontents*, που οργανώθηκε στο Όσναμπρουκ (Γερμανία) από το Institute for Migration Research and Intercultural Studies (IMIS), University of Osnabrück.

37. Μάιος 2011: «Το έθνος-κράτος και η κατανόηση του μεταναστευτικού φαινομένου». Ανακοίνωση στην **Ημερίδα** με θέμα *Κοινωνικές ανισότητες και μετανάστευση: Μεταπτυχιακές σπουδές, έρευνα και κοινωνική πολιτική*, που οργάνωσε στην Κόρινθο η κατεύθυνση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Κοινωνικές Διακρίσεις, Μετανάστευση, Ιδιότητα του Πολίτη του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου) σε συνεργασία με το Κέντρο Συμβουλευτικής και Πληροφόρησης Κορίνθου.

38. Ιούνιος 2011: «Η πολιτική του ελληνικού κράτους για την αποδημία (1945-1952): από τη ‘Δύση της Ανατολής’ στην Ανατολή της Δύσης». Ανακοίνωση στο **Επιστημονικό Εργαστήριο** με θέμα *Το έθνος-κράτος και η κατανόηση του μεταναστευτικού φαινομένου*, που οργάνωσε στην Αθήνα η Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού - Μνήμων, το Κέντρο Έρευνας Μειονοτικών Ομάδων και το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Κοινωνικές Διακρίσεις, Μετανάστευση, Ιδιότητα του Πολίτη, Τμήμα Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

39. Σεπτέμβριος 2011: «Changes in host, homeland and diaspora relations: USA intervention in Greece and the upgrading of the Greek-American diaspora in the immediate post-World War II period». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συνέδριο** με θέμα *Diaspora strategies: Encouragement, evolution and engagement*, που οργανώθηκε στο Δουβλίνο από το UCD Clinton Institute for American Studies, University College of Dublin.

40. Οκτώβριος 2011: «Ο Ψυχρός Πόλεμος και η Διακυβερνητική Επιτροπή Μεταναστεύσεως εξ Ευρώπης». Ανακοίνωση σε **Ημερίδα** που οργανώθηκε από την Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού επ’ ευκαιρία των σαράντα ετών της Εταιρείας με θέμα *Αγνοημένοι φορείς μεταναστευτικής πολιτικής: Οι διεθνείς οργανισμοί και η μητέρα πατρίδα*.

41. Νοέμβριος 2011: «Genre et migration dans la Grèce d’après-guerre: Le premier programme de migration de travail exclusivement pour femmes». Ανακοίνωση στο **Διεθνές Συνέδριο** με θέμα *Genre et flux migratoires*, που οργανώθηκε στο Στρασβούργο από το Groupe d’Etudes Orientales, Slaves et Néo-helléniques, Université de Strasbourg.

42. Μάρτιος 2012: «Greece’s diaspora policies 1945-1974: From the Eastern Mediterranean to Western Europe via the USA». Ανακοίνωση στο 13^ο **Μεσογειακό**

Επιστημονικό Εργαστήριο με θέμα *Diaspora politics and diaspora policies*, που οργανώθηκε στο Montecatini Terme (Ιταλία) από το Mediterranean Programme του Robert Schuman Centre - European University Institute.

43. Ιούνιος 2013: «ICEM and migration management after WWII: Contributing to the creation of imaginaries and discourses on Latin America». Ανακοίνωση στο 7ο Congreso del Consejo Europeo de Investigaciones Sociales de America Latina με θέμα “Memoria, Presente, Porvenir”, που οργανώθηκε στο Πόρτο (Πορτογαλία), (σε συνεργασία με την Μαρία Δαμηλάκου).